

SZERKESZTŐI HITVALLÁS.

(Egy szó mindenkorra.)

Mióta lapunk megindult, újabb mozgásba jött a hírlapirodalom. A pályatársak' némelyei kemény megtámadásokat intéztek ellentünk. Vajjon a közvélemény' tolmácsai-e ők? arra feleljen a jövő, s jelenen feleljen előfizetőink' száma, mely illy rövid idő alatt is többre szaporodott, semmint legmerészebb reményink sejdíteni engedék. E kézzelfogható feleletet alaposnak kell tartanunk, mint annak tartja azt egy derék pályatársunk is.

De még öröndetesb eredménye lapjaink' méltánylatának az, hogy ismert íróink' jelesbjei, agg idő szentelte dicső nevek, s minden kifogáson fölül álló jellemű levelezők és munkatársak, szellemdús hölgyek és szeszélyteljes rajzolóok csatlakoznak naponnan saját jó szándékából lapunkhoz, becsét, érdeket és fényt adni az üldözöttnek.

Hogy lapunkat sokfelől meg fogják támadni sejtettük; sőt őszintén megvallva, arra kissé számítottunk is. Nincs a világon szánandóbb valami, mint lap, melynek irigyei nincsenek. És e tekintetben valóban szánandók nem vagyunk.

Hölgyeknek szánt lapunk' főcélja: az édes magyar nyelvet fensőbb köreinkkel is megkedveltetni, melyek — mint helyesen mondá a néhai lelkes Dessewffy Aurél — úgy elárkolták magokat, hogy ed-

dig hozzájuk férni sem lehetett. Istennek hála! alig létez néhány hét óta e lap, és ime nincs előkelőbb család, mely előfizetőink' hosszú sorát nem díszitené; s hogy olvastatik is, arról elég alkalmunk vala eddig is meggyőződhetni. Nem fogjuk pedig feledni, hogy főleg nőknek írunk, kiktől olvastatni ohajtunk, s ezért írásmódorunkban keresni fogjuk a lehetőségig egyszerű stílt, nevezzék bár azt fölületességnek a magyar irodalom' nagyszemöldü s mély philosophiáu hősei! Czélunk továbbá nemzeti érzelmeket ébreszteni a keblekben, hol azok talán idegenség' fagya alatt dermedeznek. És mi is kimondjuk mindenha őszintén és férfiasan véleményünket s meggyőződésünket, de olly hangon, minőt olvasóink' körének, melyhez intéztetnek, műveltségi állása igényel, s mint nevelt férfiakhoz illik; nevezzék bár azt émelygős legyezetésnek, kiknek épen ugy tetszik. És fogunk szólni dolgokról, melyek általánosan talán elavultak' ismételésének vétethetnének, de melyeket mi, ha azon körökre gondolunk, melyekhez azokat főleg intézzük — ollyaknak nem tartunk.

És ime néhány szóban szerkesztői hitvallásunk' azon része, melylyet itt megemlíteni szükségesnek tartottunk. Ime néhány tájékozási szempont, melyből vállalatunkat tekintetni s megbíráltatni kívánjuk, s az ut, mellyen haladva czélonkat megközelíthetni reméljük, s mellynek irányát — ha önáltatás bennünket nem ámsít — minden elfogulatlan s a dolgok' mélyébe kissé tisztább szemmel látó eddigi számainkból is elég világosan kivethető.

És elkezdődtek zsenge lapunk' ellenében a gyanúsítások és képtelen ráfogások; s az apró megtámadásoknak már eddig is egész serege intézteték főlének a hírlapirodalom' mezején. De nekünk mindezekre válaszuk nem lehet: mert kitűzött utunk van, s pazarlásra időnk bizony nincs. És nincs válaszuk kivált azért is, mert több évi tapasztalásunk e mezőn, mellyre léptünk, s mellyre Istennek hála! nem anyagi nyereségvágyból léptünk, megismerkedtetett ama titkos rugókkal, melyek a kajánkodások' illy furfangos policinelljátékainak tűzésére némellyeket ösztönöznek. Nincs továbbá válaszuk, mert — minden csekélységünk mellett is — mélyen érezzük, mennyire föléjük állít bennünket szándokunk' tisztasága' és czélunk' szentségének férfias önérzete. Hadd mulassák magokat ezen 'tullek esek', ha épen egyéb dolguk nincs.. vagy, mi még szánandóbb lenne, ha illyek nélkül el nem élhetnének. Meglátjuk, ki fog hamarabb belefáradni? űk-e a megtámadásba, vagy mi a hallgatásba?...

És ennyit meg kelle egyszer mindenkorra említenünk kivált azért, nehogy minap futólag odavetett néhány tréfánkban polemáirai neki-türközést gyanítson a viadaléhes íróserceg. Lapunkat, annak tartalmát, saját csekély működéseinket, ízlésünk-, modorunk- és tapintatunkat szabad korholni, nevetségesíteni, elferdíteni, legyalázní bár kinek is, ez világosnál világosb, ezt teheti és tenni foghatja akárci tetszése szerint. Mi soha sem fogunk egyes véleményök ellen küzdeni, s a Honderü magáért, avagy a szerkesztő saját ügyében — felelni nem fog. Csak ha oly tények hozatnának föl ellenünk, melyek a hazugság' bolyegét hordozzák homlokukon, azokat fogjuk röviden és igen kereken, mint illik, visszautasítani.

Végül két kis körülményt kell még fölvilágosítunk — mert ez sok értelemcsavarásra adott eddigelő alkalmat; lapunk' címét t. i. és a czímlap' rajzát illető.

„Honderü“ ezuttal sem többet sem kevesebbet nem akar tenni, mint: Budapest.

A lelkes Széchenyi grófnak fordult vala meg egyszer eszébe a kivált külföldiek előtt oly rút hangzású Pest és Ofen nevezetek helyett mást találni.

— Ou allez vous? — A Pesth (peste—dögmirigy).

— Wo haben Sie den Winter zugebracht?

— In Ofen! — mond a lelkes gróf. — Már minő kevésbé aethetikai kitételek ezek? azért gondoljunk egy keletiesen hangzó nevet testvérvárosunknak: nem lenne-e jó: „Honderü“?

Ismételjük tehát, hogy csak így értelemben adhattuk s akartuk adni lapunknak e címet: mert hőlgyek' számára szánt kis divatlap által honunknak derűt ígérni vagy adni akarni csak botornak juthatandott eszébe.

Mi a rajzot illeti, vannak ugyan sokan, kik azt azonnal elértet-ték; vannak ellenben — s pedig, mint a somogyi pór az erdőkben elszaporodott farkasoknál mondani szokta szépen vannak, — kik azt felfogni vagy nem bírták, vagy nem akarták.

A „Honderü“ nagy ügygyel hajjal súlygyenzi magát annyi nagyobb és kisebb, derekabb és gyengébb pályatársak közt, melyek természetesen mind megannyi akadálykövek állítvák útjába.

Nem értének tehát egyáltalában sem a torzroz', sem a physika' szabályához azok, kik czímképünköt oda akarták magyarázni, mintha a „Honderü“ lábaival tapodná hirlaptársait, s mintegy azoknak roujain készülne felmagasztalódni. — Risum teneatis!..

A ki tapod, az nem teszi lábait a letapodandott tárgyak KÖZÉ: hanem a tárgyak RA. De a természetten' legszembeötlőbb szabályának rettentő sértése nélkül, mint lehet tapodni, azaz tulnyomó erőt kifejteni, s aztán egyszersmind szirtdarabok között ügygyel hajjal súlyegyezni, kitétetve minden perczen a bukásnak?..

A czimlap és név körüli felvilágosítást tehát ez egyszer mindenkorra megtéve: nincs egyéb hátra, mint szerkesztői hitvallásunkat még egyszer férfias rövidséggel következőkben összontosítani:

Mi a pályán, mellyen indultunk, összetett vállakkal akarunk haladni bajtársainkkal azon cél felé, mellyet ők is mi is lapjainknak tűzünk: közremunkálatunkkal a hon' díszt és a magyar irodalmat emelni.

Mi soha, de soha sem támadjuk meg pályatársaink' egyikét sem; de azért megtámadásaiktól sem rettegünk, s pedig annyira nem, hogy

Mi a már unalomig űzött tollvita' kikerülése végett minden bárhonnán eredő megtámadásokra hallgatással fogunk felelni.

Tények' állítását, ha azok alaptalanul hozatnak föl ellenünk, száraz-röviden fogjuk lapjainkban visszautasítani. — Ellenben a netalán benső egyéniségünk ellen teendő megtámadásokért — ha azok a névtelenség' gyáva köpenye alá nem rejtőznének — csupán maga útján, melly nem az időszaki sajtó, szoktunk és fogunk számot vetni.

Végül — mert hő baráti vagyunk a classikai idézeteknek — a bölcs Voltaire' néhány igen helyszerű versével fejezzük be cikkünket, mellyeket Irigység'rőli híres leveléből találtunk jónak ez alkalommal idézni:

Gyűlöltelmo közben a nyomorú író
Rágalmazó szörnyő fajtát gyakorta.

Kaján fogási cseppenként szűrődnek
A képtelenség' szürkővén alá,
Botrány előtte minden és galádság.

Mesébe' még csak tűrhető az ily
Badar beszéd, de tisztelettelibb
Alak- s beszédet kíván a való.
Ámitni hogyha kába olvasót
Akaraz, te álozent, jéghideg beszéded!
Mézébe önts kissé kevésbé epét.
Irigy dagályod' hangja édesebb
Legyen; takard el jobban arcodat.
Ercénymajom! *) Ha megsértett talán

*) Fabula de te amico!..

Azon dicsőség, melyet a vetélytárs
 Arat, bosszulva léssz, ha felmúlád őt :
 Emelj övéből fényesb csillogot
 Magadnak ; Amde légy te Orpheus ,
 Mahogy Rameaut ki akarod sütyülni ,
 Psyché legyen, ki Vennust megbarátja *) .

A gúnyoldás megbocsátható
 Egy Déspréauxnak : tetszekedést egyite
 A gúny* epjével
 Egyhíttai tudta e méh a virágból
 Szítt méze által a fulánk oltorta
 Fájdalmakat ; de a midőn kajánul
 S gyáván otromba dögöl áll elő ,
 Melly el a rosszbul, melyet tőle váls,
 És ért, a nékül hogy használni tudas :
 Az ilyen gögös férgot, melly fulánk*
 Fáraasítja csak, a melly sérti a szemet
 Kedvvel tiporjuk porba a szegénys .

O milly dicső, milly édes, ómagához
 Szólhatni : mincen ellenem ; de ven
 Vetélykedő társ, kit kablam szeret.
 Neim dicsőből szinte jut augár .
 S együtt viseljük a jót és a bajt .
 Egyesítének a művészek
 Minket s ha vannak boldog nappal ,
 Azok enyém is . A föld zsemmel
 Így egyesíti a csert és fenyőt ,
 S együtt nőveztli mindkettőt magasa .
 Poklot tapodja lábuk, s égbe hal
 Magas sudáruk ; megrendíthatatlan
 Törzsük a királyi ormuk ellenáll
 Meg-meghajolva a vihar* dühének .
 Egyik a másik által él : együtt
 Győzik lo az időt, míg árnyokukban
 Hivány kigyókat láthatunk sziszegve
 A belviszályra gyáván kelni fel ,
 És a gyökért rút vérrrel bélocsolni .

*) Ez csak a bíráló lapokra érthető.

